

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

LIetuvių LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, July 15, 1982

Nr. 130

- REIK TARTIS SU PALESTINA, - SAKO SHULTZ

IRANO PARTIZANAI PUOLA IRAKĄ BASROS SRITYJE

CHOMEINI IRAKE NORI SUKELTI ŠIJTŲ KOVĄ
PRIEŠ SUNI SEKTOS MUSULMONUS

LONDONAS, Anglija. — Iš apylinkės, bet į pačią Basrą dar Bagdado ir Teherano atinančios žinios sako, jog antradienio naktį Irano partizanai pradėjo pulti Basros sritį, kad galėtų peržengti Irako gilumon ir nuverstų prezidento Sadamo vyriausybę.

Iranas turi labai ilgą sieną su Iraku. Iraniečiai gali įsiveržti į Iraką keliuose vietose. Irano lėktuvai galėtų pulti Bagdadą, kuris yra netoli Irano sienos. Irano radijas ragina Irako gyventojus sukilti prieš savo vyriausybę.

Iraniečiai ir irakiečiai yra Mahometo šalininkai. Kaip vieni, taip ir antrieji skaito Koraną, tiksliai jie kitaip tą Koraną interpretuoja. Šiitai yra isitikingi, kad jų interpretacija yra pati tiksliausia. Irano šiitai pataria irakiečiams grobti Irako valdžią ir vyti laukan suni sektos mahometonus.

Kovą pradėjo fanatikoji sekta

Savo laiku Mesopotamija buvo Persijos imperijos centras, bet 637 metais arabams pavyko Persijos imperiją apgriauti ir visiskai išgriauti. Ten įsigalėjo arabai ir įgyvendino Mahometo suformuluotą tikėjimą.

Laikui bėgant, Mahometo šalininkai suskilo į dvi grupes. Suni (sunnit) grupė nebuvo tokia griežta, ir ją turėjo įtakos kultūrinis Vakarų Europos gyvenimas. Tuo tarpu šiitai buvo labai griežti tikėjimo šalininkai. Jie draudžia moterims pasirodyti viešojoje vietoje, neuzsidengus veido. Turi labai griežtus ištikimybės, maldų ir maldymo si nuostatus.

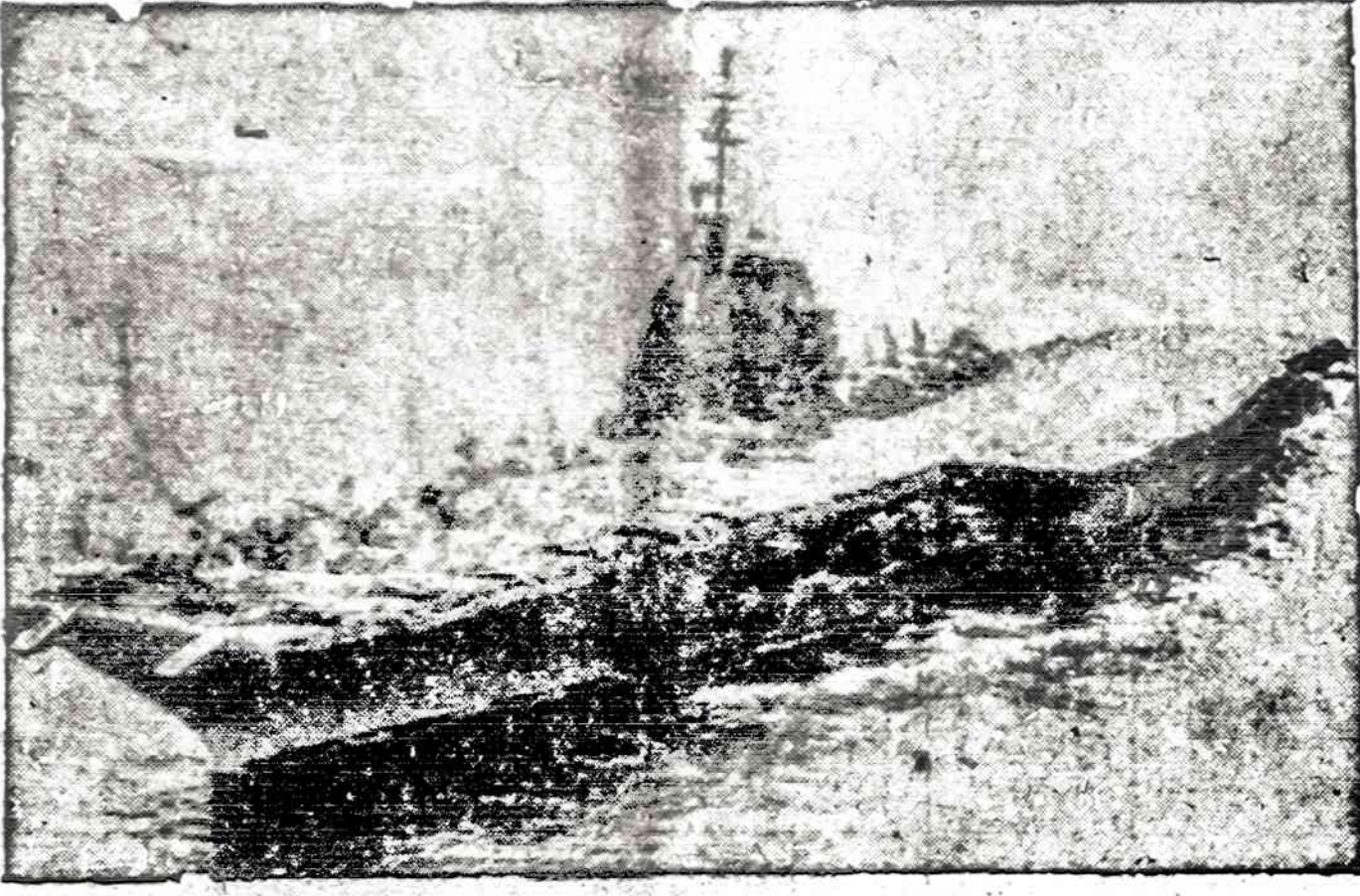
Iraniečiai buvo sutraukę į Choramšaro sritį didaką kiekį kovoti pasiryžusio tikiybino jaunimo. Jiems pavyko sumušti irakiečius Choramšaro fronte ir sunaikinti irakiečių valdytus tankus. Jie paėmė nelaisvėn apie 30,000 irakiečių.

Choramšaro uoste iraniečiai pailsėjo, atsigavo ir antradienį susiroganzavo Basrą pulti. Jie paleido kelis šūvius į Basros apylinkes, kad pabaidytų gyventojus. Pranešimai sako, kad iranėčiai apšaudė Basros uostą ir

— Trečiadienį aukso uncija kainavo \$348.

Indira Gandhi pareiškė įsitikinimą, kad Indijos prezidentas bus Kongreso atstovas Singh.

Amerikos 6-tojo laivyno lėktuvnešis yra Libano pakraštyje.

PEKINAS KRITIKUOJA AMERIKA DĖL SANTYKIŲ SU TAIVANU

ALEKSANDRO HAIG ATSISTATYDINIMAS JIEMS NEAIŠKUS, TODEL JIE BE PAGRINDO ĮVELIA TAIVANĄ

PEKINAS. — Kinijos vyriausybė nepatenkinta JAV užsienio politika, nes labai ilgai vilkina Taivano klausimą. Principe JAV pripažino, kad Taivanas priklauso Kinijai, bet iki šio meto nieko nedaro santykiams su Taivanu nutraukti.

Kiniečiai nesupranta, kaip JAV gali tartis su Taivanu apie ginklų pardavimą. Jie laukė iš prezidento žinios, kada parduos Taivanui paskutinius ginklus. Jie negavo atsakymo į šį klausimą. Vietoj naujų ginklų, prezidentas sutiko parduoti Taivano vyriausybei atsargines lėktuvų, šarvuotųjų ir kitų mašinų dalis.

Kiniečiai nesupranta prez. Reagano

Vis labiau aiškėja, kad kiniečiai nesupranta prezidento Reagano. Jis atleido sekretorių A. Haig iš pareigų, o vėliau laikraščiams pasakė, kad jis buvo pareigingas, daug važinėjo, kad išspręstų britų ir Argentinos konfliktą. Jeigu jis buvo geras, tai kuriais sumetimais jis atleido?

Al. Haig buvo nuvykęs į Kiniją ir Pekino vyriausybės nariams tvirtino, kad JAV padės Kinijai sumoderninti savo ūkį ir karo jėgas, bet dabar kiniečiai abejoja, ar kartais Haig nebuvo atleistas už tai, kad jis Kinijai labai daug buvo pridėjęs.

Kinijos vadovybės nepajėgė įtikinti ir George Bush. Jis aiškino Pekino vyriausybės nariams, kad Reagano vyriausybė laikysis prez. Carterio duotų jiems pažadų, bet vargu ar dabar sutiks tuos pažadus pildyti. Viceprezidentas Bush kiniečių laikraščiuose ir žurnaluose buvo labai pikta kritikuojamas.

— Sovietų Sąjunga pasiūlė parduoti Argentinai Mig-21 ir Mig-23 lėktuvus, imdama tikrai 2% už paskolą.

— Manoma, kad Argentinos generolas Lami Dozo turėjo galvą Sovietų lėktuvus, kai pasigyrė, kad lėktuvus jau turi.

EKSPERTAI TIRS VATIKANO BANKĄ

ROMA, Italija. — Arkivyskupas Povelis Marcinkus prieš porą dienų pranešė, kad jis kalbės su Londone pasikorusiu Ambrosiano banko pirmininku Roberto Calvi, bet apie piniginių skandalių su juo jis nesitarė ir nekalbėjo. Vatikano sekretorius, kard. Agostino Caseroli pasamdė tris ekspertus, kad ištirtų, ar Vatikano bankas buvo įveltas į Calvi piniginių skandalių.

Italų vyriausybė ir spauda kritikavo Vatikaną, ypač arkivyskupą Marcinkų, kad jis yra investavęs stambias sumas pinigų į Ambrosiano banką, kurio pirmininkas R. Calvi, įveltas į skandalą, išvažiavo į Angliją ir pasikorė. Vatikano bankas kritikuojamas, nežinint ir arkivyskupo Marcinkaus viešą paneigimą. Kardinalas Caseroli nori ištirti šitą reikalą ir paskelbti.

VOKIEČIAI SKOLINA BILIJONĄ MASKVAI

LENINGRADAS, Rusija. — Vakarų Vokietijos didysis bankas Deutsche Bank antradienį pasirašė sutartį su Sovietų Sąjungos vyriausybe, kad Vokietijos bankai skolins Sovietų Sąjungai 1.1 bilijono dolerių paskolai, kad būtų nutiesti vamzdžiai, kuriais natūralios dujos iš Sibiro pasiektų Vakarų Vokietiją. Jeigu kiltų reikalas, tai paskola prieš metų pabaigą galėtų padidinti iki 1.6 bil. dolerių.

Prez. R. Reaganas, turėdamas galvoje dabartinę sunkią Sovietų Sąjungos ekonominę padėtį ir karo reikalus nudojamas pasakiškas sumas, atsisakė leisti JAV bankams duoti tokią didelę paskolą Sovietų Sąjungai.

Prezidentas būtų sutikęs paskolą duoti, jeigu Kremlius būtų panaikinęs karo stovį Lenkijoje. Jei rusai gali leisti pinigų 12 Sovietų divizijų išlaikyti, tai jie gali apsieiti be Amerikos paskolos.

— Nikaragvos valdžios atstovas Daniel Astega prašo prez. Reagano pradėti pasitarimus ekonominei pagalbai, nes kraštas tos pagalbos reikalingas.

laivai sulaukė tris žvejų laivus — 2 Japonijos, 1 Pietų Korėjos.

NAUJAS SEKRETORIUS PATARĖJŲ PASIRINKO CARTERIO ŽMOGŲ

GEORGE SHULTZ MANO, KAD BE PALESTINIEČIŲ ARTIMŲJŲ RYTŲ TAIKA NEPASIEKIAMA

WASHINGTON, D.C. — Prezidento R. Reagano naujai paskirtas Valstybės sekretorius George Shultz antradienį pareiškė Senato užsienio komiteto nariams apie reikalingą rasti bendrą kalbą su palestiniečiais.

Senato komiteto narius labiausiai nustebinio, kad George Shultz savo vyriausiu užsienio reikalų patarėju pasirinko diplomata Lloyd Cutler, kuris prezidento Carterio prezidentavimo laikais buvo vyriausias Baltųjų Rimų užsienio politikos patarėjas. Visi suprato, kad naujai paskirtas sekretorius negalėjo būti informuotas apie visus užsienio politikos reikalus, bet niekas nemanė, kad George Shultz savo dešinėje pasisodintų buvusį prezidento Carterio žmogų.

Iki šio meto niekas nežinojo, koks skirtumas yra tarp prezidento Reagano ir buvusio Valstybės sekretoriaus Haig JAV politikos Atlypiųjų Rytų reikalų. Dabar pradeda aiškėti didelis skirtumas.

Buvo sunku suprasti, nes pats prezidentas Reaganas, priėmęs Al. Haigo atsistatydinimo pareiškimą, nė vieno žodžio nepritarė apie pakaitas JAV užsienio politikoj. Jis tiklatai pranešė, kad priėmė sekretoriaus Haig atsistatydinimo pareiškimą ir išvažiavo į David vasarvietę. O kai grįžo į Washingtoną ir sukvietė žurnalistus pokalbiui, tai prezidentas pareiškė, kad jokių pakaitų užsienio politikoje nebus ir kad Haig buvęs pareigingas žmogus, dirbdamas ilgas valandas bandė išspręsti Argentinos ir britų krizę.

Tuo tarpu George Shultz, informuodamas Senato atstovus apie padėtį Libane ir Beirute, pareiškė, jog taikos nebus Artimuose Rytuose, jeigu nebus rasta bendra kalba su palestiniečiais. Iki šio meto JAV palestiniečių nepripažino ir jokios kalbos su palestiniečiais nevedė.

George Shultz pridėjo, kad amerikiečiai būtinai reikalingi artimesni santykiai ir su arabų valstybėmis. Al. Haig be jokių sąlygų rėmė Izraelį ir Bgino pradėtus įsiveržimus į arabų valstybes.

Izraelio gynybos ministeris Ariel Saronas pareiškė, kad jis nori išnaikinti Beirute likusius palestiniečius, tuo tarpu JAV diplomatas Philip Habib griežčiausiai įsakė Izraelio kariams nesiveržti į palestiniečių laikomą vakarų Beirutą. Sekmadienį Izraelio karo jėgos, palestiniečių išprovokuotos, savo ir Sovietų kanuolėmis puolė palestiniečių pozicijas vakarų ir rytų Beirute. Izraelitai vis dėlto paklausė Habibo ir pirmadienio rytą nutraukė užpuolimą.

Visa tai sukėlė didelį pasipiktinimą Izraelio karo vadų tarpe. Generolas Saron yra pasiryžęs pasiųsti tankus ir priversti visus palestiniečius pasitraukti iš Beiruto. Jeigu nebūtų kitos išeities, jis laikytų palestiniečius stovyklose, kurias jau pradėjo statyti pačiame Libane, visai netoli Nahalijos.

Tuo tarpu palestiniečiai, gaudami drąsiančius patarimus iš Saudi Arabijos, sutinka išvažiuoti, jei išvežama globos amerikiečiai. Be to, jie nori, kad JAV, paimdamos juos savo globon, taip pat pripažintų ir palestiniečius. Iki šio meto nei Izraelis, nei JAV palestiniečių nepripažino. Jeigu JAV ir Izraelis pripažintų palestiniečius, tai tada ir palestiniečiai pripažintų Izraelio valstybę.

— Praeitą pirmadienį Saulė siuntė žemės atmosferon labai galingus elektroninius spindulius.

— Prez. Reaganas yra pasiryžęs kalbėti su Pietų Amerikos vyriausybų atstovais ekonominės pagalbos klausimu.

— Prez. Reagano įsakymas bendrovėms neparduoti rusams priemonių gešo vamzdžiams gaminti, tebegalioja. Vokiečiai bandys jas pirkti Amerikoje.

George Shultz

George Shultz liudijo Kongreso atstovams, kad Amerikai reikia gerų santykių su arabais.

KALENDORELIS

Liepos 15: Henrikas, žvilgėlė, Snigla, Lemturis, žvingelė, Viridis, Kimtyla.
Saulė teka 5:29, leidžiasi 8:23.
Oras šiltas, debesuotas, li.

V. PUTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

Vladas Putvis

(Tęsinys)

Apie Vlodo Putvio giliai, visą kraštą liečiančias, Lietuvos praeitį ir dabartį apjungiančias bei tolimą Lietuvos ateitį siekiančias idėjas Saulių Sąjunga kuriant taip pat ryškiai ir įdomiai pasisakė šiuose puslapiuose jau minėtas ir cituotas Andrius Rondonanskis - Randamonis ir buv. LSS centro valdybos pirmininkas generolas Teodoras Daukanas.

Andrius Rondonanskis - Randamonis rašo:

"Putvinskiui nužygiavus paskutinį Jo žygių kapų link, prasiėjo antras, pomirtinis Jo veikimo etapas, gal dar svarbesnis, negu Jam gyvam esant. Nes visi Putvinskio pagimdyti veikimai, kad ir toji pati Saulių Sąjunga, veikis ir jų veikime nuolat spindės jų įkūrėjo mintys. Liks ir rutuliosios Putvinskio spėtos formuluoti idėjos ir tas tęsis gal šimtmetį, gal daugiau..."

Kad ir ne kažin kiek turėdama bendrų su p. Putvinskiu reikalų, kaip Jo bendradarbis, o

dalinau ir bendramintis, turiu užfiksuoti kai kuriuos samprotavimus, aktyvaizdoje šio dar nesušalusių tiek Lietuvai brangaus karsto. Pamėginu kol kas trumpai apibūdinti paskutinį kaip š. S. ideologą-steigėją. Pa menu, buvo kilusios nelabai malonios diskusijos, kas pirmas pradėjo šaulius tvirti: Putvinskis ar Šalčius? — Nežinau, ką tuo laiku buvo manęs p. M. Šalčius. Putvinskis aiškiai nuo pat pradžių buvo paėmęs liniją ne vien stiprinimo šaulių pagalba valdžios prestižo ir valstybės neliečiamybės, bet kūrimo tokios pajėgos, tokios krypties, kuri galėtų lietuviams atstoti istorijos bėgy prarastą bajoriją ir net niekad čia nebuvusį riterių luomą...

Ne uošimės kartu su krikščionybė išlaikė Lietuvos lenkų kultūrą. — Nejuošimės, pamažu os pagrobta pas mus giesnių diegus, tautos viršūnes, lyg peišiai, lyg kokia limpama lieta, aptaukdama perdem dvarus, miestus, klebonijas...

XVIII amžiaus pabaigoje įvykusi politinė sąjungų kraštų katastrofa ilgą laiką užfiksavo buvusį lietuvių lenkų santykiuose chaosą. Nelaimės užgrūdintas kyla lenkų patriotizmas. Lietuviškai negalėjo kilti, nes jis nebuvo gimęs. Atvirkščiai, riteriškuo dvasia neįleido mūšikams išsivadėti pakliuvusių nelaimen draugo. Bendros Tėvynės pavojus aktyvaizdoje negalėjo būti jokių dvejonių. Ir štai visi, bent kiek jautėsi lenkas esąs, širdies geriausių srovių verčiamas, visas virsta lenkų pušen, patraukdamas su savimi visą surištą su tuo apimtumą.

Tuo išsiškinamas nuostabus faktas, kodėl visi trys lenkų sukilimai: 1794, 1831 ir 1836 metų gyvu aidu atsiliepia Lietuvoje, surinkdami iš mūsų bene daugiau, bene brangesnių aukų, ne-

Niagaros krioklys

gu pačioj Lenkijoje. Įvyko, kaip p. Aleksa savo knygoj "Tautos likimo klausimu" agronomiškai apibūdina: tautos daigų selekcija blogojon pusėn. Visa kas tais laikais radosi tautoje gyvenimo, tauresnio buvo su šaknim išrauta ir sunaikinta, jų vieton prisodinta svetimo elemento, ir tuo pačiu tautos menkos dalies įtaka sustiprinta.

Tuo būdu Lietuva nustojo geriausių savo sūnų ir tų, kurie nukeliavo svetimus dievus garbinti, ir tų, kurių kaulais lig šiol baltuoja Sibiro keliai. Drauge su jais tauta nustojo tų nepakeičiamų proto, dvasios, meno turtų, kuriuos juose buvo

amžių bėgyje sukrūvusi. Atsi- verė žaizda, kurią žūt būt reikalinga buvo pagydyti, ar bent užkūsti, kad nekraujuotų.

Atėjo Putvinskis ir pasakė: aš sutversiu kraštui naują dvasios bajoriją, aš išauginsiu joje naujovisko taurumo jausmą, aš taip pasuksiu tautą, kad ji galėtų toliau žygiuoti, surinkdama ir atstatydama prarastus

jos šnarius.

Šauliai vėlonies įsitikinimu, turėjo tapti ta užuomazga, iš kurios privalėjo išdygti demokratija, tas tautos nugurkautis, kuriuo galima būtų atsiremti ir eiliniuose darbuose ir audrai besitariant.

— Bus daugiau

J. KAIRYS

VOKIEČIAI SUTIKO PREZ. REAGANĄ

KAI PRIEŠ IR UŽ REAGANĄ VAK. VOKIETIJOJE DEMONSTRUOTA, REKAUTA, ŠOKAUTA, DEKOTA JAM UŽ APSILANKYMĄ, UŽ PAŽADUS

(Tęsinys)

Demonstracijos prieš Reaganą, esant jam vak. Vokietijoje bei dalyvaujant NATO pasitarimuose Bonnoje ir lankant Berlyną, bene buvo didžiausios iš visų iki šiol buvusių vak. Vokietijoje bei kitur Europoje. Jose dalyvavo šimtai tūkstančių ir pirmiausia jaunimas. Nuo pastarojo neatšilo ir dabartinės koalicijos Bonnoje prieauglis. Savo kultūringumu ji buvo priešingybė minėtoms krikščionių sąjungos demonstracijoms. Jos priminė naminių karų daug kieno numatytą buvusioje Rusijoje 1917 m.

Iš reikalavimų šiose demonstracijose pirmiausia sukėsi reikalavimas apie nusiginklavimą vakariečių, apie panaikinimą NATO ir jos žinioje esančių raketų. O kad JAV bei NATO gin klutis verčia vien Kremliaus valdovų nuolat didėjanti grėsmė ne vien JAV, bet ir visam kitam laisvajam pasauliui, apie tai nieks iš šių demonstrantų net nemurmėjo. Nei žodžio ir apie tai, kad NATO yra tik gyvimuisi nuo agresijos, bet ne puolimui, kad jei ne ši organizacija, tai Kremlius būtų jau seniai uždėjęs savo leteną ir ant likusios dalies pasaulio.

59 vak. Vokietijos socialdemokratų partijos parlamentarai raštu ragino Reaganą, kad panaudotų savo galia išsąjūdiui atominio apsiginklavimo bei panaikinimui jo visai. O kad Maskva savo be atodairių ginklavimuisi ir grėsmė laisvajam pasauliui verčia ir laisvuosius ginkluotis, apie tai ir jie nei žodelio.

NATO kraštuose atsirado ir generoli, kurie yra už taiką ir nusiginklavimą. Bet ir jie natūli apie priežastis, verčiančias vakariečius ginkluotis bei kad Maskva savo apsiginklavime yra juos seniai pralenkusi ir visų smarkumu ginkluojasi toliau.

Iš šiemet posėdžiavusių 25 Nobelis, 3 pasirašė taikos manifestą, kuriame yra įsėjėsktas no ras, kad mokslo išradimai ir galvojimo metodai būtų naudojami vien žmonijos labui.

Taigi, ir šitųjų yra arba ignorantų apie Kremliaus siekius, arba jo pataikūnų.

Taip vadinama Palmės komisija siūlė palikti Europą nuo atominių ir cheminių ginklų laisva zona, kas irgi laikytina apgaudinėjimu dar nepažįstančių raudonojo Kremliaus ėjimų. Jai jo valdovai laužė ir tebelaužo neiškilmingiausiai pasirašytas suartis bei nepildė ir nepildo priimtų įsipareigojimų, tai, esant eikalui, aišku, jog spjaus ir į atokią zoną. Pagaliau tegul Palmė su savo komiteto kitais laisvais iškovoja iš Kremliaus valdovų, kad jie grąžintų laisvę Lietuvai, Latvijai ir Estijai, kurią jiems jėga, teroru, apgaule, mis ir melais taip žiauriai išplėję. Jau ir šių kraštų pavergimo būdai ir priemonės, kas turėtų būti gerai žinoma ir Palmės komisijai, parodo, jog Kremliaus valdovai tesilaiko tikrai savo pažadų tiek, kiek jie naudingi bolševikinės Rusijos siekiams.

Tuščiomis kalbomis tenka laikyti ir kalbos Tokijo įvykusios tarptautinės konferencijos, sprendžiančios klausimą apie atsisakymą nuo atominių ginklų.

Šiaip, kaip apskaičiavimai rodo, iki 80 procentų vak. Vokietijos gyventojų yra už tamprius ryšius su JAV, už NATO ir pan. Pagal juos, girdi, geriau karas, nei sovietiškas pavergimas. Bet kituose Europos kraštuose šitai susiteikusių yra po mažiau.

Vak. Vokietijos kairieji, demonstravę Berlyne, turi savo "Kalantą". Juo yra 35 m. fizikos studentas, vedęs, turįs dar mažą sūnų; demonstracijos metu jis dūrė peilį į karklą ir padegė save. Jo draugai ir pažįstami labai nustebo tokiu žygiu, nes nebuvo palitikuojančių, o tik mokėsi bei studijavo.

Taigi mūsų Kalanta susidegino protestuodamas prieš okupan

to atnešta Lietuvai vergiją, o šis vokiečių protestuodamas prieš trukdymą įvesti panašiai vergovę. Šis atvejis parodo, kaip komunistai savo melagingą propagandą kvašina jaunimą.

Ar NATO nusiginkluos JAV susitarus su Kremliu ginklavimo reikaluose, Pagal šios organizacijos pasitarimą Bonnoje, įvykusi praeitą mėnesį, iki nėra su Kremliu susitarta dėl nusiginklavimo, savo gynybo reikaluose ji ir toliau laikysis stipriai. Pagal tai išeitų, kad po susitarimo galės jau šias vadžias atleisti. Betgi be Washingtono ir kitos sostinės turėtų užtekti turėti duomenų apie tai, jog pradedant Leninu ir sekantieji Kremliaus valdovai nesilaikė ir nesilaiko jokių susitarimų bei įsipareigojimų, jai jie kliudė bei tebekliudė jiems siekti savo imperializmo. Nesilaikys ir šito, dėl kurio JAV pradėjo kalbas su jais praeito mėnesio pabaigoje.

(Bus daugiau)

A. Patačko metinės

Po surengto festivalio 69-oje gatvėje (Lithuanian Plaza Ct.) prieš metus mirė Marquette Parke Liet. Namų Savininkų draugijos aktyvus valdybos narys A. Patackas.

1982 m. liepos 13 d. 7.30 val. žmona Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke užprašė Sv. Mišias už savo vyrą A. Patacką. Sv. Mišias atnašavo kun. K. Kuzminskas

Po Mišių vyko į Sv. Kazimierco Lietuvių kapines. Kunigas K. Kuzminskas pašventino Alekso garbei pastatytą tautiniais motyvais papuoštą paminklą. Vadovaujanti p. Šidagio, sugiedojome "Marija, Marija".

Žmona dalyvius pakvietė pusryčiams į "Dainos" restorane. Susirinko virš 40 asmenų. Kunigas K. Kuzminskas sukalbėjo maldą. Buv. pirmininkas J. Bacevičius apie buvusį savo kolegą ir aktyvų valdybos narį pasakė gražią gyvenimo ir veiklos apybraižą.

1932 m. įstojo į Lietuvos Vytauto Didžiojo universitetą, į trijų fakultetų.

1933 m. pašauktas atlikti karinę prievolę. Dirbo karo technikos-inžinerijos batalione. Dirbo iki okupacijos atsakingose pareigose. Taip pat ir Chicagoje valdybos ir tarnybose ėjo atsakingas pareigas.

Buvo paskirtas prie VIII policijos distrikto reprezentuoti Namų savininkų draugiją. Puikiai orientavosi savo pareigose.

Apie 11 val. padėkoję žmonėlei už šaunias vašes, skirstėmės.

Galimės Alekso: jis buvo vienas iš aktingiausių valdybos narių už lietuvių kolonijos išlikimą.

K. P.

SMAGIOS ATOSTOGOS

Susitikę bičiuliai dalinasi išpužiais dėl turėtų atostogų. Vienas jų sako:

— Zina, išista mėnesį atostogavau Floridėje.

— O koks ten buvo oras?

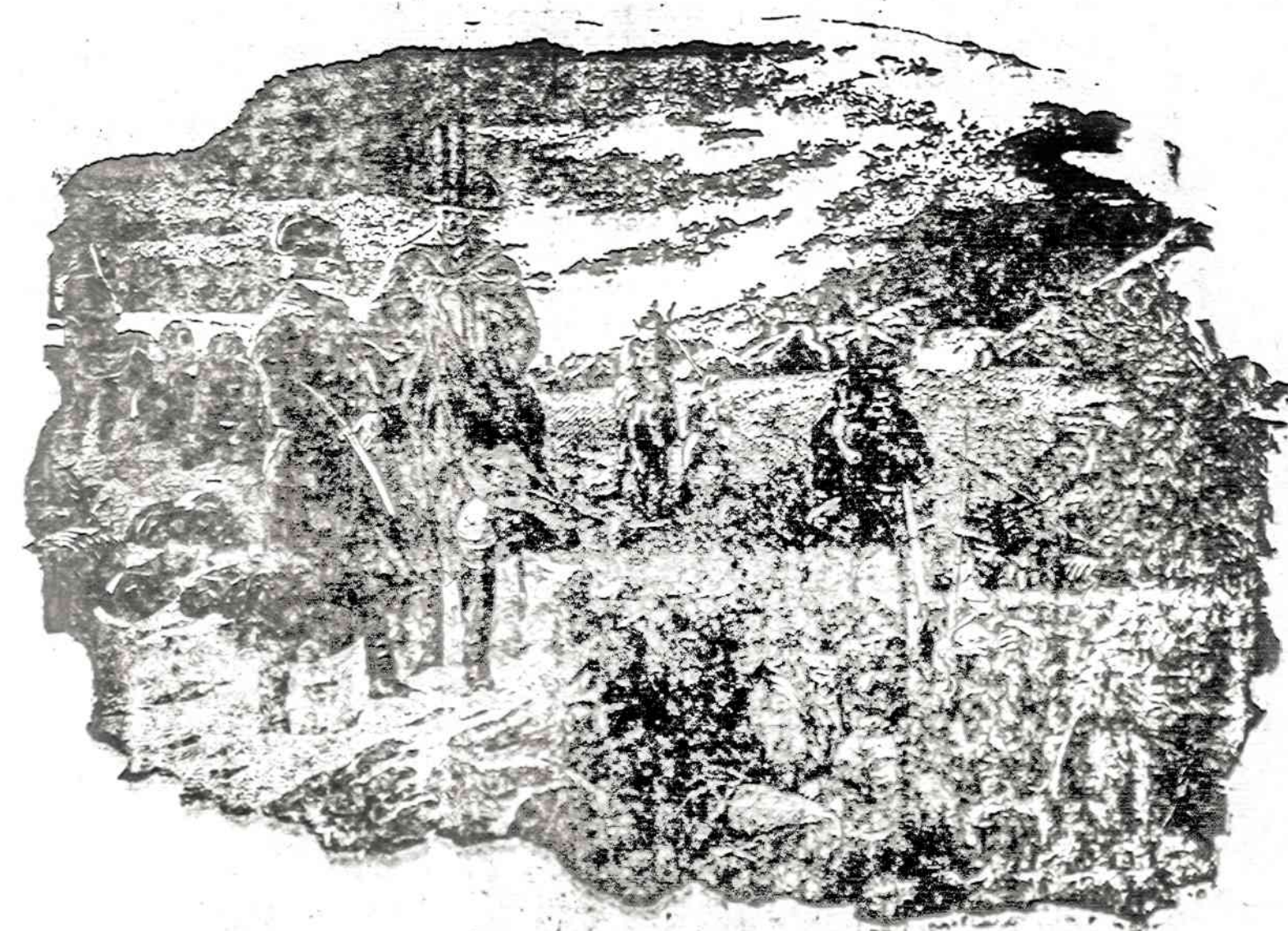
— Nieko sau. Tik kartą organizacijos pasitarimą Bonnoje, įvykusi praeitą mėnesį, iki nėra su Kremliu susitarta dėl nusiginklavimo, savo gynybo reikaluose ji ir toliau laikysis stipriai. Pagal tai išeitų, kad po susitarimo galės jau šias vadžias atleisti. Betgi be Washingtono ir kitos sostinės turėtų užtekti turėti duomenų apie tai, jog pradedant Leninu ir sekantieji Kremliaus valdovai nesilaikė ir nesilaiko jokių susitarimų bei įsipareigojimų, jai jie kliudė bei tebekliudė jiems siekti savo imperializmo. Nesilaikys ir šito, dėl kurio JAV pradėjo kalbas su jais praeito mėnesio pabaigoje.

ISKRAIPYTA MINTIS

— Jurgelis man pasakė, jog su juo aš gyvensiu, kaip rojuje.

— Tai reiškia, jog neturėsi kuo apsidengti.

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge means snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a weak army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock.

Take stock in America.

In America back then, and you know how they turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Now \$200,000,000 per year is being held in support of U.S. bonds (4 1/2% interest). Let's make it \$200,000,000 more. Buy U.S. bonds today. They won't leave you out in the cold.

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 5,000 miles to avoid wasting gasoline.

Don't be a Bom Loser!

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED SET IN THE RIGHT LANE.

SLA prezidento Povilo Dargio raportas SLA seimui Floridoje

Povilas P. Dargis

(Tęsinys)

ATLIKTIEJI DARBAI

Nesigilinant į detales, tenka konstatuoti, jog mūsų investimentai 1979 metais atnešė didesnę pelną. Vadinas, mūsų ūdarbis nuolat auga. Apie tai praneš išdėtininkė.

SLA VAJAUS REIKALAI

Ypač daug darbo ir planavimo paskyriau Vajaus komisijos reikalams. Gal paklauskite, kodėl? Atsakymas, iš įsitikinimo ir patyrimo, yra kartu ir paprastas ir taip esminis: Susivienijimui vajai yra gyvybiniai! Esu daug kartų minėjęs, ir tikėkiti man, kaip SLA veteranui, jog nepederdu, kad mūsų organizacijos gerovė pareina ne vien nuo jos tautinių, kultūrinių ir kitų darbų, o daugiausia nuo didesnio skaičiaus narių, taip sakant, nuo jos augimo. Pats pagrindinis organizacijos turtas yra Susivienijimo nariai.

Tik narių dėka Susivienijimas yra sukaupęs turta, taip pat ir moralinį kapitalą. Ne kas kitas, o tik nariai užtikrina mūsų Susivienijimo ilgą amžių. Ne kas kitas, o tik nariai yra tas laidas, galintis užtikrinti Susivienijimo ateitį. Tad, kalbant apie narių stovį, turėtume atkreipti rimtą dėmesį į naujų narių įrašymą.

Poseiminiame ir 1979 m. rugpjūčio 27 d. posėdyje Vajaus komisija aptarė naujų narių įrašymo eigą. Tuo metu pastebėjome pasisėkusius vajus, jų tarpe geriausiai pasisėkusių vajų turime laikyti SLA 90-ties metų vajų, kurio metu buvome įrašę 341 naują narį. Buvo paskelbtas specialus vajus, pagal kurį SLA įrašęs naujas narys ar papildomai apsidrausęs, turėjęs mokėti tik 50% privalomų mokesčių, t. y., pusę to, ką turės mokėti sekančiais metais.

1980 m. vasario 29 d. New Yorke įvyko specialus vajaus komisijos posėdis prieš Pildomosios Tarybos suvažiavimą. 1980 m. rugsėjo 12 — 14 d. vėl New Yorke posėdžiavo vajaus komisija. Tada buvo nutarta vykdyti dvigubą vajų. Atseit, pradedant 1980 m. rugsėjo 1 d., specialus vajus su 50% nuolaida tęsiamas ir toliau. Suaugusiems nariams iki 70 metų amžiaus siūlomos galimybės padidinti savo apdraudimą, pasinaudojant 50% nuolaida nuo pirmųjų metų mokesčių.

Šalia to buvo paskelbtas „Ypač tingas Jaunimui Įrašyti Vajus su šūkiu: Įrašykite savo vaikus ir anūkus į Susivienijimą“. Jaunimas gali būti įrašytas nuo gimimo dienos iki 25 metų amžiaus. Už 5,000 terminuotus apdraudus temokama metinių mokesčių tik \$15.00. Vajaus Komisija nustatė organizatoriams atlyginimą nž narių prirašymą ir premijas.

SLA sekretorė G. Meiliūnienė vajaus reikalu išsiuntinėjo visų kuopų finansų sekretoriams laiškus ir nariams įrašyti reikalingą medžiagą. Aš taip pat atskiru laišku kreipiausi į Pildomosios Tarybos ir į Pastovių Komisijų narius ir veikėjus, kad naujų narių įrašyme jie pirmieji vadovautų. SLA sekretorė G. Meiliūnienė savo raporte pateikė pilną vajaus vaizdą su skaičiais.

Čia noriu pranešti, kad 1981 kalendoriniais metais buvo įrašyta 155 nariai su \$231,000 vertės draudimu. Nors vajai davė naujų narių, tačiau reikėtų jų dar daugiau įrašyti.

KUOPŲ FINANSŲ SEKRETORIŲ SVARBA

Pagrindinis kuopos veikėjas yra finansų sekretorius. Jis ar jina surenka mokesčius, sutvarko pomirtinių išmokėjimą, tarpininkauja tarp narių ir SLA centro ir dažnai įrašo naujus narius. Tad, kai kuopoje pasitraukia ar sunegaluoja finansų sekretorius, tai toje kuopoje reikalai sutrinka. Mau tekė su SLA sekretore G. Meiliūnienė ieškoti naujų finansų sekretorių tokiom svarbiom kuopom, kaip Chicago, Melrose Parko, Baltimore, Md., ir Grand Rapids, Mich.

Kaip Susivienijimo prezidentui, man priklauso Pildomosios Tarybos suvažiavimų šaukimas ir tiems suvažiavimams pirmi ninkavimas. Taip pat sykiu su sekretore reikia iš anksto pa-

Jules Breton

Čkininkas

JURGIS JAŠINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Atsiminių žiupsnelis apie Tauragės Mokytojų seminariją, mokytojus ir mokinius

(Tęsinys)

Tos penkiukės tarpe buvo ir pats seminarijos direktorius. Tik tenka labai apgailestauti, kad jo žmonelė, pagimdžiusi dukrelę, buvo išlikta širdies smūgio ir labai jauna mirė. Jos dukrelė, buvusio direktoriaus ir savo motutės — senelės išauginta ir išmoksinta, mokytoja vienoje dabartinės Lietuvos aukštesniojoje mokykloje.

Likimas yra keistingas. Tauragės seminarijos būve du motės ruošti suvažiavimų darbotvarkes. Šalia Vajaus ir investicijų komisijų posėdžių, buvo sušaukti Pildomosios Tarybos vienas posėminis, du metiniai suvažiavimai ir tarp jų metinių posėdžių dar du suvažiavimai.

(Bus daugiau)

kytojai viengungiai, nepasirinkę iš savo buvusių mokinių sau žmonių, buvo nubausti: vienas, kaip pokario tremtinys, gyvena vienišas Chicagoje, o antrasis 1941 m. buvo ištremtas į Sibirą. Apie jį žinios prieštaraujantios: vienos sako, kad jis Sibire buvo nukankintas, o kitos teigia, kad jis iš tremties yra grįžęs į Lietuvą ir joje gyvena.

Ne vien Tauragės kariuomenės įgulos kariškių draugavimo su seminarištimis nuostatas buvo savotiškai perdaug drausmingas ir neatitinkantis gyvenimo realybei, bet ir santykinai seminarijos moksleivių su Tauragės gimnazijos moksleiviais buvo nutraukti. 1936 m. mokslo metų pradžioje iš nuolatės stebėjau seminarijos moksleivių suruo-

tame „robakse“ Tauragės gimnazistus, šokančius su seminarištimis. Nieko nepadoraus tuose šokiuose nebuvo. Jaunuoliai, pasižokę, pasilinksminę, „vakaruškom“ pasibaigus, kas sau išsiskirstė. Tai buvo paskutinis seminarištų su gimnazistais viešas susitikimas. Nežinau, kiek tokių pasilinksminių buvo anksčiau mokslo metais, nes tada neturėjau progos juos stebėti, eidamas mokslos Kaune.

Po ano pasižokimo ir tarpusavio seminarištų ir gimnazistų pasidraugavimo, mokytojų tarybos posėdyje kursų auklėtojas buvo pranešta, kad nei gimnazistai į seminarijoje ruošiamus pasilinksminimus, nei seminarištai į gimnazijoje ruošiamus šokius negali lankytis. Ši nuostata seminarištams pranešti ir jo vykdymą prižiūrėti buvo įpareigoti kursų auklėtojai. O seminarijos auklėtiniai, slapta atsilankiusiems gimnazijos moksleivių šokiuose, grėsė įgesio sumažinimas. Ar toks parengimas seminarištų mokslo

pažangumui ir jų charakterio formavimui darė žalos ar naudos, dar ir dabar nedrįstu spresti. Viena taisyklė, kad seminarištai ne tik su kariškiais, bet ir su gimnazistais vieni nuo kitų buvo izoliuoti ir palikti vien savo bendruomenės ugdymo ratelyje.

Tas „seimyniškas“ uždumas nebuvo, s. minaristų pasilinksminimo atžvilgiu, aklinai užskiestas. Kiekvienas kursas, eilė tvarka, kiekvieną antrą šeštadienį turėjo teisę suruošti seminarijoje pasilinksminimą arba šokius. Tie šokiai turėjo būti rengęjų kurso pajavirinti atitinkama menine programa: solo ar dueto lietuviškų dainų padainavimu, sceninio dalykėlio suvaidinimu, humoristinio pobūdžio šokių, deklamacija ir panašiais numeriais pajavirinta. Tą meninę programą iš anksto patikrindavo seminarijos inspektorius ir ją aprobuodavo. Po meninės programos, seminarištai šokdavo, linksmindavosi ir tarpusavyje romansuodavo, šokdami moderniško stiliaus šokius, kurie, baigiant pasilinksminimą, visada būdavo užbaigiami kokių nors lietuviškų tautinių šokių: suktiniu, klumpakojų ar kitu. Šią baigiamąją pasilinksminimo dalį pravedavo seminarijos inspektorius, kartu ir pats šokdamas. Mokyklos direktorius šokių nemėgdavo, niekada nešokdavo, ir, gal būt, jų nemokejė.

Nežiūrint į Tauragės seminarijoje praktikuotas ir mokiniams taikomas kietokas drausmės taisyklės, toji mokslo įstaiga parengė gausų skaičių gabijų ir pavyzdinių mokytojų nepriklausomoms Lietuvos pradinėms mokykloms. Tai buvo tos mokyklos mokytojų sugebėjimo savo dėstomo dalyko žinias perteikti savo mokiniams ir jų mokinių nuosirdžios pastangos ir sugebėjimo tas žinias įsisavinti rezultatas.

Pažymėtinais reikšmingas dėmesys Tauragės mokytojų seminarijoje buvo kreipiamas į mokinių laisvalaikio organizavimą ir pačių moksleivių įsistiegtų dalykinių būrelių veiklą. Į šių (literatūros, skautų, jūros skautų, kuriam priklausė beveik visi Lietuvos pajūrio atstovai, t. y., Klaipėdos krašto jaunuoliai, vyrukų ir mergaičių šaulių) būrelių veiklą mokyklos vadovė, mokytojai ir tų būrelių globėjai stengdavosi nesikišti, pa-

likdami patiems būrelių nariams savarankišką teisę savaip tvarkytis ir pasirinktoje šakoje lavintis. Toji veikla buvo inspiuojama tų būrelių vadovų, kuriais būdavo išrenkami daugiausia aukštesniųjų kursų mokiniai. Pvz., literatūros būrelio valdyba pastoviai ir nustatyta laiku sukviesdavo būrelio narių susirinkimus, kuriuose būdavo nagrinėjamas atitinkamas lietuvių rašytojų veiklas arba to rašytojo visa kūryba. Po to, to būrelio nariai paskaitydavo ar padeklamuodavo savo parašytą prozinį veikalėlių ar sukurty poezijos pluoštų ištraukas, kurios, susitarus su autoriais, būdavo atspausdinamos to būrelio valdybos įsteigtame ir šapironinimu, humoristinio pobūdžio šokių, deklamacija ir panašiais numeriais pajavirinta. Tą meninę programą iš anksto patikrindavo seminarijos inspektorius ir ją aprobuodavo. Po meninės programos, seminarištai šokdavo, linksmindavosi ir tarpusavyje romansuodavo, šokdami moderniško stiliaus šokius, kurie, baigiant pasilinksminimą, visada būdavo užbaigiami kokių nors lietuviškų tautinių šokių: suktiniu, klumpakojų ar kitu. Šią baigiamąją pasilinksminimo dalį pravedavo seminarijos inspektorius, kartu ir pats šokdamas. Mokyklos direktorius šokių nemėgdavo, niekada nešokdavo, ir, gal būt, jų nemokejė.

(Bus daugiau)

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

aktorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvų istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKSYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAETIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunimui ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

TRIAMINIC SYRUP
OR
TRIAMINIC-12 TABLETS
FOR ALLERGY RELIEF
THAT'S NOTHING TO
SNEEZE AT

© 1982 Dorsey Laboratories, Division of Sandoz, Inc., Lincoln, Nebraska 68501

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekuomet neseniai, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vincas Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. E. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl., knygą kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ SVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Valčiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedidnuojantiems, gerintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkštelės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikrai to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knygą parduodama tik už \$2.

● **LIETUVIŠKASIS PAMARTS**, Henriko Tomo-Tamasiūnės įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nandingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinso knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotojo už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapiai, kainuoja \$6.

● **BATIRINIS NOVELAS**, M. Zoschenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 206 pusl. knygoje yra 40 samofingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti šokių paštavimo mokesčiai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IS EUROPOS SANDELJŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

8759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KESTINGAI ĮPILDOMI RECEPTAI • PAMIE KAT BAL DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12:30 val. psl.

D. KURLMAN, B.S., Registruotas vaistinė

Tel. 476-2206

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-5198

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1988 Subscription Rates:	
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	
25 cents per copy	
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$45.00	
pusiui metų \$24.00	
trims mėnesiams \$12.00	
viename mėnesiui \$4.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$48.00	
pusiui metų \$24.00	
trims mėnesiams \$12.00	
viename mėnesiui \$4.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Pavergtos Lietuvos Savaitė

Visos didžiosios Amerikos lietuvių organizacijos pajėgė sudaryti vieną galingą Amerikos lietuvių junginį ir sudarė Amerikos Lietuvių Tarybą.

Milžiniškoj Amerikos žmonių jūroj, tais laikais artėjusioj prie 200 milijonų, lietuviai sudarė mažą salelytę, kurios ir žemėlapiuose nesimatė. Dabar Amerikos gyventojų surašinėjimuose užsirašė 850,000 lietuvių, o tais laikais lietuviai gyventojų surašinėjimuose buvo užrašomi rusais, nors rusiškai jie mažai tesuprato, ar buvo užrašomi lenkais, nors praeito šimtmečio pabaigoje lietuviai jau žinojo, ką lenkiškai kalbėjusieji lietuviai darė bežemiams ir mažžemiams.

Lietuviai jau buvo išprašę iš tuometinės JAV administracijos, kad lietuvių iš Vakarų Europos nesiųstų atgal į rusų pavergtą Lietuvą, kad jie nebūtų varomi tiečiai į Sibiro taigas miškų kirsti ir galvijų ganyti sovietiniuose sovcchozuose.

Amerikos Lietuvių Taryba jau buvo įtikinusi didoką Kongreso atstovų daugumą, kad lietuvių būtų galima įleisti į Ameriką be mažos lietuviškos kvotos, bet pagal Displaced Persons įstatymą, ir kad kelionė Amerikon vyktų ne privačiomis laisvų bendrovėmis, bet Amerikos karių transporto laivais. Pagaliau Amerikos Lietuvių Taryba prašė administraciją, kad Vokietijoje veikusios darbo kuopos neturėtų kelti sovietinės vėlavos, bet lietuviškąją, nepriklausomą Lietuvos valstybės vėliavą.

Dabar visa tai atrodo menkas dalykas, bet tais laikais, kai Alger Hiss buvo sudaręs labai gerai užmaskuotą slapta universitetus baigusius, bet komunistų nepažįstančius, bendradarbių organizaciją, tai šie menki dalykai tremtiniams reiškė gyvybę ar mirtį. Jeigu rusai būtų pasigriebę po karo sudarytas darbo kuopas, tai daugelio tremtinių Amerikoje jau nebūtų. Jie būtų gyvybės netekę Sibiro nepasiekę, o ne vieną rusai būtų palore, kaip gen. Vlasovą.

Visa Amerikos lietuvių spauda, visos didžiosios organizacijos, draugijos ir klubai, išskyrus bėgūninkus, darė įtakos į Senato bei Atstovų Rūmų narius ir 1959 metais

Kongrese suruošė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimą. Tada buvo 70 kalbų pasakyta Senate ir Atstovų Rūmuose. Visos tos kalbos buvo atspausdintos Kongreso protokoluose. Visi reikalavo laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai.

Latvių ir estų tuo metu Amerikoje beveik nebuvo. Amerikoje buvo grupė latvių, bet Sovietų perversmo metu jie sukomunistėjo, o latvių dykukai mažai ką teveikė. Dauguma jų angliskai nemokėjo, Amerikos galios nesuprato ir apie Amerikos Kongresą neturėjo jokios nuovokos. Apie estus ir kalbėti netenka, nes tuo metu, kai lietuviai džiugėsi Kongreso atstovų kalbomis apie nepriklausomą Lietuvą, tai apdairiesnieji Amerikos laiviai ir estai pavydėjo lietuviams.

Lietuviai, gražiai pravedę Vasario 16-ąją, pabėgę praveisti Amerikos Lietuvių Dieną Amerikos Kongrese. Dr. Pijus Grigaitis, Leonardas Šimutis ir Mikas Vaita, tuo reikalu buvo nuvažiavę į Washingtoną ir pradejo pėsitarimus su Senato ir Atstovų Rūmų nariais.

ALTo delegacija Washingtono susidūrė su keliais sunkumais. Kaip Valstybės departamento atstovai, taip ir įtakingesnieji senatoriai užpylė truputį šalto vandens. Lietuvių Diena būtų gražus dalykas, Amerikos politikai lietuvių jau pažįsta, bet jie žino, kad pati Lietuva yra skaičiumi nedidelė, tuo tarpu rusai yra paverę visą Rytų Europą. Vietoj Lietuvos Dienos, jie siūlė priimti Pavergtų Tautų Dieną. Ten įeitytų ne vien lietuviai, bet įeitytų ir latviai, estai, lenkai, gudai, ukrainiečiai, bulgarai, rumunai, jugoslaviai, gruzinai bei visa elė Kaukazo ir Azijos tautų, kurias pavėgė Sovietų Sąjunga.

Vietoj Amerikos Lietuvių Dienos, apsisotė ties Pavergtų Tautų Diena. Vėliau iš Pavergtų Tautų Dienos prieita įsitikinimo, kad reikia praveisti Pavergtų Tautų Savaitę.

Šios savaitės proga senatorius Douglas kelis kartus važinėjo pas dr. Pijų Grigaitį ir tarėsi dėl siūlomo įstatymo, teisinio teksto. Dr. Grigaitis buvo baigęs Šveicarijos ir Čikagos universitetų teisių skyrius. Teisės terminai jam buvo gerai žinomi. Jis rašydavo lėtai, bet kai, parašydavo, tai nebuvo ko atimti ir nereikėjo nieko pridėti.

Gavęs iš dr. Grigaičio Pavergtų Tautų Savaitės tekstus, sen. Paul Douglas, Chicago universiteto ekonomijos profesorius, tuojau bėgo pas Valstybės departamentą, ten išdėstė paruoštą įstatymo projektą, o vėliau įtikinėjo Senato komiteto narius, kad tokį įstatymą reikia priimti. Jis buvo priimtas ir prezidento Dwight Eisenhowerio pasirašytas. Jis tuojau, 1959 metų trečią liepos savaitę paskelbė Pavergtų Tautų Savaitę.

Kaip 1959, taip 1960 ir net 1961 metais buvo gausios Pavergtų Tautų Savaitės. Lietuviai sudarydavo didelę eisenos dalį. Tikslai vėliau paslaptimi vadai, nenorėdami tokių didelių Pavergtų Tautų Savaitės eisenų, trečią liepos savaitę lietuvių skautus ir jaunimą išveždavo į Rako farmą. Jeigu vaistininkas Rakas būtų žinojęs, kad Rako farma bus naudojama Pavergtų Tautų Savaitės silpninti, tai skautams savo farmos nebūtų išnuomavęs.

Penktadienį Pavergtų Tautų Savaitę bus minima Chicagoje. Latvių Chicagoje nedaug, bet jie Chicagoje vadovauja šiai šventei. Prie Pavergtų Tautų Savaitės komiteto priklauso Euphrosinė Mikužaitė, buvusi Chicago Lietuvių Tarybos pirmininkė, ir Vincas Samaška, dabartinis Chicago Lietuvių Tarybos vicepirmininkas. Chicago lietuvių turėtų būti Daley aikštėje pasiklausyti kalbų.

Pagonių laikais gyveno galingas kunigaikštis, kuris dėl didelio grožio buvo vadinamas Valgiriu Žavinguoju. Visas kraštas, kurį tik akimi galėjai apimti, jam priklausė. Į žygius greta pėsčiųjų kariuomenės vesdavosi šimtinės strėlininkų, nes visi bajorai ir vakarūs iki Opolės ir į rytus iki Sandomiriaus buvo jo vasalai. Jo bandu niekas ir su skaityti negalėjo, o Tynece jis turėjo bokštą, pripiltą pinigų, kaip dabar kryžiuočiai Malborge.

— Žinau, turi! — pertraukė kunigaikštienė.

— Ir buvo kaip milžinas, — pasakojo toliau vienuolis. — ažuolus su šaknimis išraudavęs. Grožiu, kankliavimu ir dainavimu niekas visame pasaulyje negalėjo jam prilygti. Kartą, besivėčiuojant jam prancūzų karaliaus dvare, įsimylėjo jį karalaitė Helgunda, kurią karalius tėvas didesnei Dievo garbei norėjo į vienuolyną atiduoti, ir pabėgo su juo į Tynečą, kur abu susidėjo gyveno nes nei vienas krikščionių kunigas nenorėjo įsutaikyti. Buvo taip pat Viškoje ir Vislavo Gražusis, kilęs iš karaliaus Popielos giminės. Kartą, kai Valgiriui nebuvo namuose, šis Vislavo puolė si plėšti Tyneco žemes. Bet Valgiris jį nugalėjo. Nepaisydamas to, kad kiekviena moteris, išvydusi Vislavą, buvo pasirengusi tuoj pat ir tėvą, ir motiną, ir vyrą pamesti, kad tik galėtų savo aistras patenkinti, parsigabeno į nelaisvę į Tynečą. Taip įvyko ir su Helgunda. Ji netgi sugalvojo tokius Valgiriui surišti raiščius, kurių jis, nors ir milžinas buvo, medžiūs su šaknimis rėvė, nepajėgė nutraukti. Ir atidavė Valgirių Vislavui, kuris

jį į Vislavo išgabeno. Tačiau Vislavo sesuo Ringa, išgirdusi požemyje dainuojantį Valgirių, jį išimylėjo ir išleido iš požemio. Valgiris išsilaisvinęs Vislavą ir Helgundą kardu sukapojo ir, jų kūnus varnams palikęs, pato su Ringa į Tynečą grįžo.

— Argi jis neteisėtai pasielgė? — paklausė kunigaikštienė.

— Ir brodis Hidulfas atsakė:

— Kad būtų apsikrikštijęs ir Tynečą benediktinams atidavęs, gal jam Dievas ir būtų nuodėmę atleidęs, bet jis šito nepadarė ir dėl to jį žemė prarijo.

— Ar jau benediktinai buvo tuo metu karalijoje?

— Ne, nebuvo, nes tuo metu čia pagonys gyveno.

— Tai kaip jis galėjo apsikrikštijti arba Tynečą atiduoti?

— Negalėjo ir dėl to, yra pasmerktas į pragarą amžinoms kancioms — pagarbiam atsakė vienuolis.

— Tikrai jis teisybė sako! — atsiliepė keltas baltas.

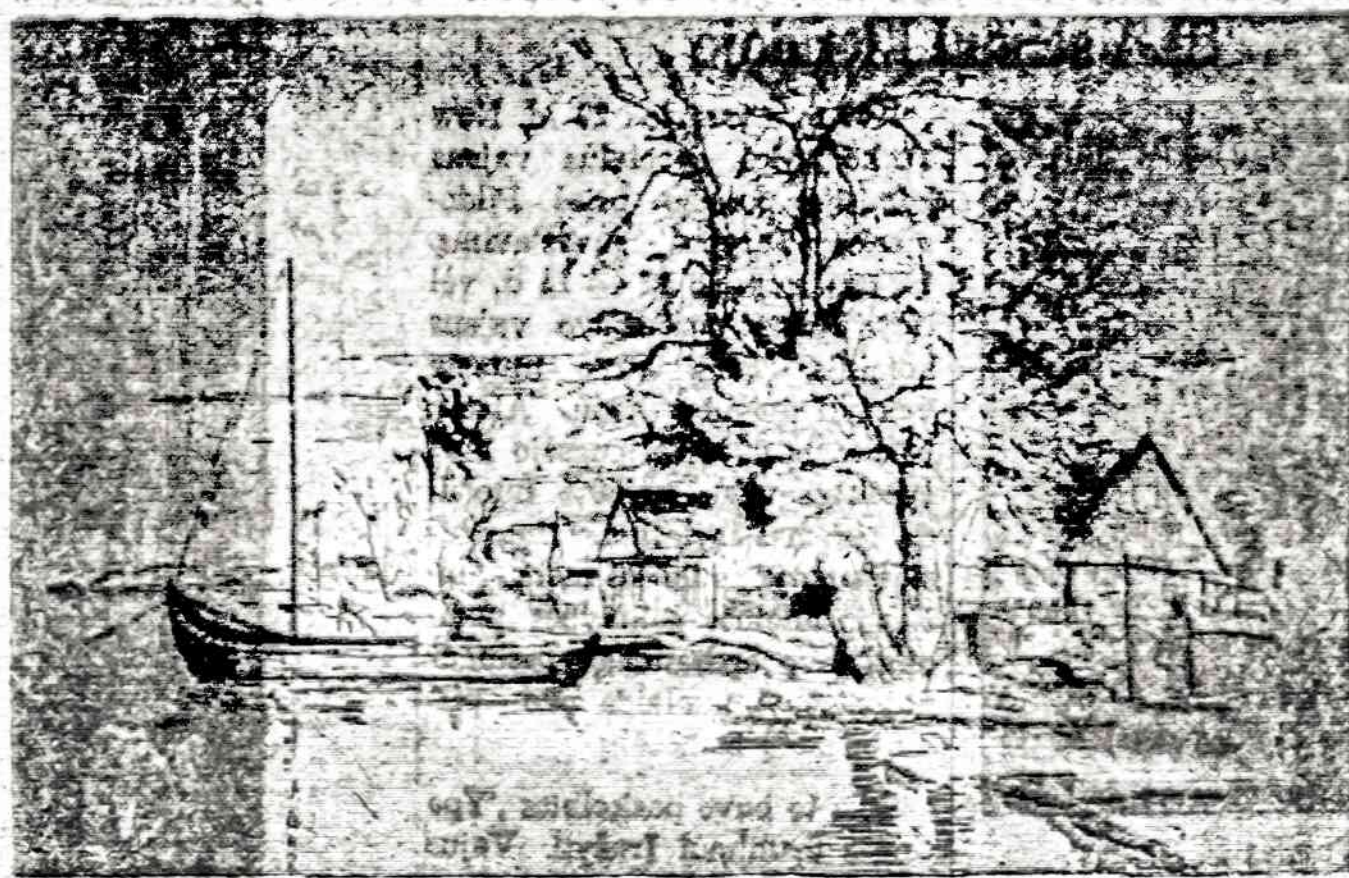
Tuo metu jie prisiartinio prie pagrindinių vienuolyno vartų, kur kunigaikštienės jau laukė vienuolyno viršininkas su vienuoliais ir bajorais. Tais laikais vienuolynė gyveno dar daug pasauliečių: įvairių "ūkvedžių", "advokatų", "prokuratorių" ir kitokių pareigūnų. Taip pat ir daugelis žemvaldžių, valdžiusių nesuskaitomas vienuolyno žemes ir pagaliau net daug riterių mielai laiky-

davosi vienuolynė, kaip savo suzereno dvare, kur prie didelio altoriaus dėl kurio mažo patarnavimo, dėl laiku pasakymo tinkamo žodžio ar vien tik geros abato nuotaikos lengva buvo gauti iš galingo vienuolyno viršininko dovanų, privilegijų ar šiaip įvairių palengvinimų. Sostinei rengiantis šventėms, čia susibūrė ir daugelis vienuolyno vasalų iš tolimų vietų, nes visi tie, kuriems dėl didelės kamsiaties buvo sunku rasti vietą Krokovoje, glaudėsi čia, Tynece. Dėl šitų priežasčių abbas centum villarum (simto vilų abatas — vienuolyno viršininkas) galėjo sutikti kunigaikštienę dar su didesne negu įprasta iškilmė.

Vienuolyno viršininkas buvo aukšto ūgio, sauso protingo veido, viršuje muskusta, o apie ausis žilstancijų plaukų vainiku papuošta galva. Kaktose buvo randas, matyti, gautas jaunystėje, bebūnant riteriu. Pervertancio žvilgsnio akys žibėjo iš po juodų antakių. Vilkojo abata (ilgas vienuolių rūbas), kaip ir kiti vienuoliai, tačiau ant jos buvo užsimetęs juoda apsiausta su purpuriniu pamušalu. Ant kaklo kabojo auksinė grandinė, ant kurios žvilgojo auksinis, brangakmeniais nusagstytas kryžius — vienuolyno viršininko ženklas. Visa jo išvaizda rodė jį protingą esant, mokantį įsakyti ir pasitinkinti savimi.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

Ani Kursių marių

J. KLAUSEIKIS

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KNYGA

(Tęsinys)

Jei tas bendruomenininkas tikrai 1949-50 metais jau Los Angeles mieste-gyveno ir kalbėjosi su senaisiais ateiviais, tai jam turėtų būti žinoma, kad čia veikė Marjono Aftukienės suorganizuotas Kultūros ir labdaros klubas, ypatingai pagelbėjęs naujai iš Europos po karo atvykstantiems lietuviams; tas klubas veikimą baigė 1960 metais, kasos likučius išsiųsdamas į Vokietiją, Vasario Sešioliktošios gimnazijai.

Ką ypač istorikas žino.

Bendruomenininkų knyga, los angeliečių istoriją pasišovusi, parašyti istorikas labai gerai žino, jog 1950-51 metais dr. Petras G. Pamataitis pradėjo "krūvon burti" lietuvių protestantus ir taip puikiai ir tą krūvą sukauptė, kad jo veiklai ir bendrai protestantams skirtas ir posmas išėjo žymiai ilgesnis, negu prel. J. Macijausko Sv. Kazimiero parapijos steigimui bei vėlesnei veiklai. Rašinėlis apie protestantus beveik 13 eilučių, o Sv. Kazimiero parapijai užteko parčioje pradžioje tik 6 su ketvirių eilučių.

Bendruomeninėje apygardos istorijoje dr. Pamataičio pavardės paminėjimas net 12 kartų, plus dar kartą rašant apie Santa Monica mieste veikiantį bendruomenės apylinkę, nes apie tuos pačius protestantus ir s an tamonikiečiams autoriam jis žinias davęs, primena "Tautinės minties keliu", Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos leidinio, 1979 m. pristatymą Los Angeles, publikai. Vyt. Alek-

buosę veiklus, pasisakydamas dėl toje knygoje parašytos Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus istorijos, pabrėžė, jog ten minimas Pamataitis, Pamataitis ir pasirašė autorium dr. P. Pamataitis.

LB Vakarų apygardos aprašyme, be dviejų parapijų, paminėta tik 14 lietuvių organizacijų bei institucijų. Jos visai nepriklausomai nuo Liet. bendruomenės įsistatė ir veikė bei tebeveikia, o pačios LB Apygardos valdybos ir LB LA apylinkės veiklai skirta tik keletas eilučių. Pagaliau, ir tų organizacijų su jų pirmininkais ar sekretoriais paminėjimas, atliktų darbų nevaidinanti, labai jau menkaver-tis rašinys.

Los Angeles lietuvių draugijų ar kitokio pavadinimo organizacijų sąrašas išspausdinamas laika nuo laiko A. Skirniaus leidžiamos Kalifornijos lietuvių almanache. Trečiojoje almanacho laidoje išvardintos net 57 organizacijos bei institucijos. Tad ar bendruomenės istorikas to sąrašo nematė? O gal jis ir bendruomenės knyga įtraukti parinko tik tas 14 organizacijų, kurios jam, kaip sakoma, artimesnės prie širdies?

Apie žilo plauko baulius.

Apygardos istorijoje rašoma: "Renginių čia, Los Angeles mieste, apstu. Jų didieji yra — Bendruomenės ir Sv. Kazimiero parapijos dienos, sutraukiančios žmonių šimtus". Lietuvių dienas pradėjo rengti ne Bendruomenė, bet parapija. Bendruomenė pradėjo kelti viešus protestus, kad parapija savo pramogos neturi teisės vadinti Lietuvos diena, ta teise priklausan-

pamėgdžioti programos sudarymu parapijos Lietuvos dienas. Bendruomenė su parapija varžybosna stojus, nei Lietuvos atstovas Kajeckas, parapijos konkurentų "apšviestas", atšaukė pasizadėjimą atvykti į parapijos Lietuvos dieną svečiu prakalbinti.

Dėmesio vertas ir toks to istoriko posmas: "Tiesioginių trukdymų nepastebėta, tačiau iš pat pradžių buvo aiškiai jaučiamas nesupratimas Bendruomenės paskirties. Pvz.: pradedant organizuoti apygardą, atsakinėjo sąkydami "kam reikia dar vienos organizacijos". Tada dauguma buvo tos nuomonės, kad ALT gali atlikti viską, šandien dar visai pasitaiko, kad i metinius susirinkimus ateina kartais būrelis, jau gerokai žilo plauko, pababuti, "būni". Bet niekas i tai dėmesio nekreipia. Kad yra neapykantos, visi žino".

Neilgas amžius Yucaipolis Liet. bendruomenės apylinkės

Nežinau, kas tie žilagalviai baulbiai, kuriuos bendruomenininkai istorikai "šandien dar vis pasitaiko" girdėti ir matyti, bet esu buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos, Los Angeles skyriaus susirinkimuose, mačiau ir aprašinėję, kaip LB Apygardos valdyba, neteisėtai, atsiuntę atstovus, kaip buvo bendruomenininkų laužomas ALTo statutas ir, anot, poeto išsireikšimo, pečiai, ir kanopomis stengėsi pašalinti ALTo centro veikėjus Šimutį, Grigaitį, Barikų ir Vaidylą ir, priėmė rezoliuciją ALTo centra perkelti į Los Angeles, i bendruomenininkų ir frontininkų rankas.

Skačiau, ir Vl. Bakūno vieno susirinkimo aprašymą, kuriame jis išskė faktą, kad šaunus bendruomenininkas rėžė prakalbinti.

(Nukelta į penktą puslapį)

HENRIKAS SINKEVICIUS

KRYŽIUOČIAI

(Tęsinys)

Vienuolis pažvelgė į kitus du ir, nutilo, nes sklido padavimas, kad Valgiriio siela pasirodo tada, kada vienuolynė papročiais pradeda gesti ir kada vienuoliai pradeda dažniau, kaip jiems tinka, galvoti apie gyvenimo džiaugsmus ir turtus.

Šito niekas nenorėjo garsiai patvirtinti, tačiau buvo kalbama, kad jo pasirodymas pranašaujantis ar karą ar šiaip kokią nelaimę, dėl to brolis Hidulfas tik po valandėlės tylos tarė:

— Jo pasirodymas nelemia nieko gera.

— Nenorėčiau ir aš jo matyti, — darydama kryžiaus ženklą tarė kunigaikštienė, — bet kodėl jis turi būti pragare, nes, kaip aš girdėjau, jis tik peržiūriai kersijo už jam padarytą skriaudą?

— Nors ir visą gyvenimą jis buvo labai doras, — šurkščiai atsakė vienuolis, — bet vis tiek būtų pasmerktas buvęs, nes gyveno pagoniškais laikais ir šventuoju, krikštu nebuvo nuplautas nuo gimtosios nuodėmės.

Tuos žodžius išgirdusi, kunigaikštienė skausmingai sutraukė antakius, nes jai atėjo į galvą, kad ir jos garbingas tėvas, kurį ji visa širdimi mylėjo, mirė taip pat pagoniškose klaidose ir dabar turėjo degti per visus amžius.

— Klausom! — tarė po valandėlės tylos. Ir brolis Hidulfas pradėjo pasakoti.

R. VILLAS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicines direktorius
1936 E. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
kas antra ketvirtadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 63RD STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet.
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 774-2480.
Residencijos telefonas: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prisimam Master Charge
ir VISA kortele.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Sestadienis ir sekmadienis
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.

Vodėja — Aldona Daukus

Telef.: 778-1543

7159 So. Maplewood Ave.
CHICAGO, IL 60629

RADIO PROGRAMA

Seniausio Lietuvių Radio progra-
ma Naujojoje Anglijoje. Iš stoties
WYLN, 1360 banga AM, veikia sek-
madieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryto.
perduodama vėliausiu pasauliniu
linijai santrauka. Be to, komenta-
rai, muzika, dainos, ir Magdūtes
Pasaka. Šia programa veda Stepo-
nas ir Valentina Minkai. Rizinio
reikalai krepšys, Baltic Florists —
gėlių bei dovanų krautuvas, 582 E.
Broadway, So. Boston, Mass. 02127.
Telefonas 268-0489. Ten pat gau-
namos "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir lie-
tuviškų dovanų.

LIETUVIŲ BENDRUO- MENIS KNYGA

(Atkelta iš 4 psl.)

ba, jog reikia Amerikos Lietu-
vių Tarybą visai panaikinti, te-
gul Bendruomenė užimanti jos
vietą.

Yucaipoje anais metais gyve-
no nemažas skaičius lietuvių,
senosios išeivijos veikėjų, kaip
Aftukienė, Mileris ir kiti. Jie
sutiko dirbti ir Lietuvių bend-
ruomenėje ir buvo įsteigta Liet.
bendruomenės Yucaipos apylin-
kė, bet kai losangeliskiai bend-
ruomenininkai pradėjo akciją
prieš senuosius Amerikos Lie-
tuvių veikėjus, Yucaipos veik-
lieji pasitraukė iš bendruome-
ninės veiklos ir ten bendruome-
ninė organizacija išnyko. To
apygardos istorikas nežino.

Esu rašęs, jog neteisingai dr.
Pamataitis "Tautinės minties
kelio" knygoje prasiimanė čia
bendruomeni ALTO darytas
klūtis, nes buvo visai priešingai:
niekas kitas čia nėra tiek
daug neapykantos pareiškęs ir
trūkdymų daręs Amerikos Lie-
tuvių Tarybos skyriui, Sv. Kazi-
miero apylinkai ir Tautinių na-
mų bendrovės veiklai, kaip kad
darė ir elgėsi anais laikais Bend-
ruomenės garbės pirmininko J.
Bachuno pavadintieji losange-
liškiai "bendruomenininkai".

Dabar Liet. Bendruomenės
vadovaujamos vietose yra čia
išsimokslinę vyrai bei moterys.
Jie moka kultūringai savo orga-
nizacijoje veikti, moka sugy-
venti su ALTO skyriumi, su pa-
tapijos vadovybe ir su Tautinių
namų bendrove, bet dar yra žila-
galvis senis, kuris iškraipytus
faktus knygose spausdina, lyg
tikėdamas, kad tuo jis Bendruo-
menei pasitarnauja.

Bepigu su duona, kad tikrai
rugių yra.

Ramonis

Chicagos uostas

ALEKSAS AMBROSE

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

PASAULIO PRAMONĖS DARBININKŲ UNIJA

Industrial Workers of the
World (IWW), aidoblių orga-
nizaciją įkūrė 1905 m. Eugene
Debs darbininkų vadų suvažiavi-
me Chicagoje, dalyvaujant
jam ir Bill Heywood, Daniel De
Leon, W. E. Trautman, kun. T.
J. Hagerty ir Vincent St. John.
Sios organizacijos 1905 m. nusta-
tytas šūkis buvo: Darbo klasė
ir sąjūdžio klasė neturi bendro
neturi. Tarp šių klasių turi
vykti kova iki klasinių susior-
ganizavę pasaulio darbininkai
paims žemę ir visas gamybos
priemones į savo rankas ir pa-
naikins darbo už algą siste-
mą.

Ši Pasaulio Pramonės Darbi-
ninkų Unija (IWW) turėjo ir
lietuvių skyrius. Kiek man ži-
noma, vienas skyrius buvo Chi-
cagoje. Kitas buvo Baltimore,
Md., 1914 m.; čia su Unijos lie-
tuvių rūbšiuvių antro skyriaus
192 lokalas leido savaitraštį Dar-
bininkų Balsą. Laikraščio leidi-
mą tvarkė komisija: J. Lietu-
ninkas, A. Kurelaitis, A. Degu-

tis ir J. Jankūnas. J. Laukis bu-
vo redaktorius. Ejo 1914-17 m.
Unijos skyrius buvo ir Lawren-
ce, Mass., kur audėjų streike
dalyvavo apie 1,500 lietuvių.
Šiame sąjūdyje aktyviai vei-
kė: J. Laukis, kuris buvo jų
dvasios vadas, 1917 m. jis buvo
areštuotas, kaip Darbininkų
Balso redaktorius, bet, imokė-
jus \$10,000 užstatą, buvo lais-
vas; K. Geležė, mažo išsilavi-
nimo, bet geras kalbėtojas ir or-
ganizatorius; broliai Brijūnai, J.
Smith, L. Griškėtas, Šidiškis, Ky-
ba, Audrius, Simaška ir kiti.
IWW 1928 m. turėjo 29 indust-
rines unijas, bet 1930 m. sąjū-
dis sumažėjo.

NAMŲ SAVININKŲ DRAU- GIJOS

Cicero Lietuvių Namų Savi-
ninkų Pagarbinimo Politikos Klū-
bas įsteigtas 1906. 4. 21. Jo tik-
slas: labdara ir viešingai siekti
miesto pagerinimo. Klubo val-
dyba: J. F. Kimbarkas, J. Ta-
rylis, K. Genis, R. Nartonis, S.
Pocius, J. Rainis, R. Račiauskie-
nė ir J. Klimas.

Po kelių metų klubas
palioves veikti, tik 1936. 6. 6 at-
gaivintas. Istejo 18 narių. Jo
tikslas — sutraukti vietos lietu-
vių į bendrą tautinį darbą, da-
lyvauti politikoje, stengtis iš-
rinkti sąžiningus miesto parei-
gūnus ir apsaugoti vietos lietu-
vių nuo įvairių skriaudų. Tuo
tikslu klubas palaiko ryšius su
kitomis organizacijomis. Šiuo

metu į miesto valdybą yra klū-
bo pirmininkas J. F. Kimbar-
kas, išrinktas miesto klerku res-
publikonų sąrašu. Klubas rūpi-
nasi lietuvių kolonijos pagrai-
nimu, gerove ir saugo lietuvių
reikalus miesto administraci-
joje.

1960 m. valdyba: J.F. Kimbar-
kas — pirm., J. Tarulis — vice-
pirm., K. Genis — sekr., G. Po-
cius — fin. sek., K. Laudanskas
— izd., R. Račiauskienė, J. Rai-
nis — izdo globėjai, J. Klimas
— maršalka.

Bridgeporto Lietuvių Namų
Savininkų Sąjunga įsikūrė 1909
m. Jau 1912 m. jai priklausė
apie 60 narių. Viename susirin-
kime prisirašė 12 narių. Sąjun-
gos tikslas buvo: įvesti geresnę
tvarką lietuvių kolonijose Chi-
cagoje. Prezidentas tuomet bu-
vo J. Taninevičia. Vėlei trumpai
Vėliau Bridgeporto Lietu-
vių Namų Savininkų Susivieni-
jimas įsteigtas 1919. 3. 3. Pra-
džioje buvo 24 nariai. Pirmieji
organizatoriai: A. Bijanskas, B.
Butkus, J. Ewalds, A. Bugališ-
kis, J. Ridikas ir kt. Pirmąją
valdybą sudarė: A. Bijauskas —
pirm., B. Butkus — vicepirm., J.
Ewalds — sekr., A. Bugališkis
— fin. sekr., J. Ridikas — izd.
Susivienijimo tikslas: dalyvau-
ti politikoje, prižiūrėti, kad nak-
tims būtų apšviestos gatvės, rū-
pintis, kad būtų pakankamai po-
licijos apsaugos, apsaugoti or-
ganizacijos narius nuo nedorų
nuomininkų ir kt.

(Bus daugiau)

Koks miške keltas, toks jo
ir šešėlis.

Rūpestis budina žmogų.

Crab Salad Served In Melon Boats

With melons abundant now at local markets, an exciting
luncheon idea is Curried Crab Melon Salad. Family or guests
will enjoy the light, yet satisfying combination of delicious
Alaska King crab and juicy sweet honeydew melon.
Succulent Alaska King crab is sliced and tossed with crisp
vegetables and a curry-seasoned mayonnaise dressing. The
salad is served on peeled and quartered melon "boats" on
individual lettuce-lined salad plates.
Alaska King crab meat is snowy white in color with bright
red striations. Fully cooked, with tendons and cartilage
removed, the meat is ready to be enjoyed in a favorite recipe
after defrosting. In-shell packs of whole Alaska King crab legs
and split legs are also available.

Curried Crab Melon Salads

1 package (6 to 8 oz.) frozen Alaska King crab meat, thawed	1/3 cup mayonnaise
3/4 cup sliced celery	1/2 teaspoon curry powder
2 tablespoons chopped green onion	1/4 teaspoon sugar
	1 teaspoon lemon juice
	1 honeydew melon
	Salad greens

Drain and slice crab. Combine with celery and green onion.
Blend mayonnaise, curry powder, sugar and lemon juice;
toss with crab mixture. Chill. Cut melon into quarters length-
wise; remove seeds and rind. Place melon quarters on salad
plates lined with greens. Spoon crab salad onto melon. Makes
4 servings.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICA)

2424 WEST 69th STREET
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 274-4418

REpublic 7-1213

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1941

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 2-3878

LIEPOS KETVIRTOJI ROCKFORDE

Kai buvo gyvas a. a. Bacevičius, kuris pasirašydavo "Zvalgas" nes "Naujienose" kas savaitę, o kartais ir dažniau skaičdavome apie Rockfordo lietuvių gyvenimą. Mirus Bacevičiui, žinutės labai suretėjo.

Dažnai mes girdime priekas-tus, kad nors ir gavę JAV pilietybę, labai mažai kreipiame dėmesio į JAV gyvenimą. Susirinkę šauliai, ALTO, Lietuvių Klubo ir RLB atstovai šiemet nutarė aktingai dalyvauti JAV Nepriklausomybės šventėje. Šių iškilnių pravedimui vyriausio vadovu buvo išrinktas ALTO skyriaus pirmininkas inž. Stasys Surantas. Kilus lėšų klausimui, turtingiausioji lietuvių organizacija — Lietuvių Klubas, sutiko apmokėti visas padarytas išlaidas, nors jų būtų ir virš \$1,000.

Kadangi Rockforde lietuvių nėra daug, tai jie kreipėsi į Cicerio ir Čikagos šaulius ir RLB narius, kviesdami liepos 4 d. atvykti, padėdami apmokėti autotobusą ir širdingai priimti. Tokiomis sąlygomis greit susiorganizavo pilnas autobusas. Iš Cicerio Jūrų Šaulių kuopos "Klaipėdos" dalyvavome 8, iš Čikagos Vytauto D. Rinktinės daugiau. Kiti RLB nariai. Nuvažiavę į Rockfordo Lietuvių Namus, klubo buvome tikrai gerai pavaišinti.

Paradė gavome vieną iš pirmųjų vietų, po italų, bet prieš lenkus. Nors paradas užsitęsė, veik dvi valandas, bet mes greit atlikome ir buvome labai širdingai susirinkusių rockfordiečių ir apylinkės gyventojų sveikinami. Nors teko keliauti nemažą kelią, bet matant susirinkusių entuziazmą, kojos lengvai keliai... Nesėdėme dvi JAV ir Lietuvos tautines vėliavas. Kaip atrodo didžiausia parados dalyvių skaičių sudarė massonai, kurie turėjo kelias gražiai išpuoštas vežimus ir didžiulį orkestrą. Gan įdomi buvo in-

dėnų grupė, kurių dalis jojo ant arklių.

Grįžus į Lietuvių Klubą, vėl buvome maloniai sutikti ir vaišiniai. Kurie nuėjo į barą, taip pat neėmė iš mūsų nei vieno cento, o įdėjo dar ir kelionės "Atgavaininti".

Lietuvių Klubo pirmininku yra garbingas Amerikos lietuvis Edy Tamkus, o vicep. — jaunas šermas, ALTO pirm. inž. Stasys Surantas, šaulių — Petras Šermas ir RLB — Kazys Rutkauskas.

Iš Rockfordo dalyvavo tik vienas uniformuotas šaulys — Pocius, kurio dėka, sako, čia šauliai ir susiorganizavo.

Grįžome atgal su dainomis, kurios visą kelionę laiką netrūko.

Garbė rockfordiečiams, kurie taip gražiai liepos 4 pasirodė ir mūsų ponioms, kurios žinodamos, kad teks daug prakaito išlieti, nes šutino saulė ir drėgnė, dalyvavo tautiniais rūbais.

Stepas Paulauskas

Frank Annunzio pasakys kalbą

Penktadienį, liepos 16 diena, 3 val. po pietų, miesto centre, Richard Daley aikštėje, pasakys kalbą Kongreso atstovas Frank Annunzio. Jis labai gerai pažįsta Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų pavergimą, primena visam kraštui sovietinę prievartą ir Kongrese pasako kalbą apie rusų pavergtą Lietuvą.

Kalbą taip pat rengiasi pasakyti Henry Hyde, kuris aiškiai pasisako prieš Sovietų Sąjungos pavergimą Rytų Europos ir Azijos tautų.

Bus paprašytas žodį tarti ir ukrainietis Sviatoslav Karovanskis, praleidęs 30 metų Sovietų prievartos darbo stovyklose, ir kiti pavergtų tautų atstovai.

Visi kviečiami ruošiamame pavergtų tautų minėjime dalyvauti.

TRUMPAI

— Pavergtųjų Tautų demonstracijos Chicagoje įvyks penktadienį, liepos mėn. 16 d., 3 val. popiet. Richard Daley Civic Center aikštėje. R. L.B. Marquette Parko apylinkės nariai prašomi dalyvauti. Valdyba

— Jono Vaičiūno mirties vienu metų sukaktį minint, šv. Mišios bus atnaujintos šeštadienį, liepos 17 dieną, 7 val. ryto, šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke, 6812 S. Washtenaw. Giminės ir pažįstami prašomi Mišiose dalyvauti.

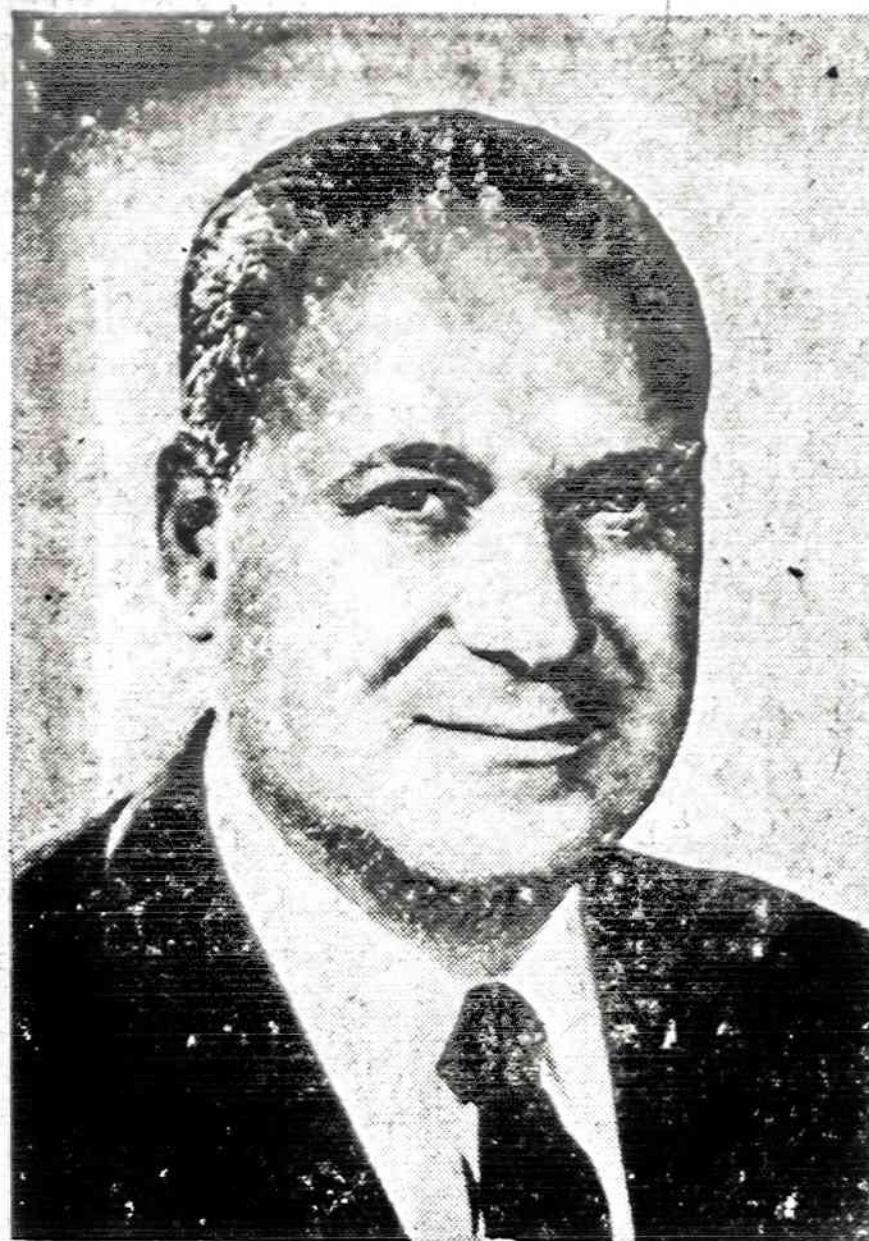
— BALFo gegužinė jau čia pat — liepos 18 d. (sekmadienį) 12 val., Jaunimo Centro patalpose, 5620 So. Claremont Ave. Bus paruošta užtektinai skanaus lietuviško maisto. Veiks kavinė su pyragaičiais. Kavinė pradės veikti 10 val. ryto. Veiks baras su atgaiva ir loterija — laimės šulins su vertingomis dovanomis. Svečius linksmins "GIN-TARO" orkestras. Gegužinės rengėjai maloniai prašo visuo-menę gausiai dalyvauti gegužinėje. Savo dalyvavimu paremsite BALFo veiklą.

— Chicago policija pratęsė iki ateinančių metų kovo 19 d. ginklų registracijos laikotarpį. Chicagoje žmonės turi 300,000 neregistruotų ginklų.

— Praeitą penktadienį du meksikiečiai užėjo išgerti alaus 35th St. ir Halsted taverneje. Pirmadienį jie buvo rasti nušauti ir padėti į tavernos šaldytuvą.

Indianos universiteto profesorius teigia, kad vaistas pagirionis sergantiems yra bulvinė košė.

PATS SKAITYK IR DAR KITAS PARAGINK SKAITYTI DIENRASTĮ "NAUJENOS"

Kongreso atstovas Frank Annunzio penktadienį pasakys pagrindinę kalbą, 3 val. popiet, Chicago centre, Daley Plaza aikštėje.

Šaulių reikalai

JUOZAS V. RUOKIS

ŠAULIAI TURI PRIPAŽINTI VISUS KUOPOS NUTARIMUS

Naujienose š. m. birželio mėn. 9 d. 109 nr. įdėtas straipsnis, liečiantis Juozo Daumanto šaulių kuopą Los Angeles, Kalif., pasirašytas ne šaulio Kazio Rakūno, To straipsnio pavadinimas — "Šauliai privalo žinoti statutą". Aš dar pridėčiau ir turi nediskutuoti, bet vykdyti šaulių kuopos daugumos nutarimus ir juos pripažinti. Tas pats K. Rakūnas, pasivažinęs save korespondentu, pabėgęs iš J. Daumanto šaulių kuopos dėl jam gresiančios bylos už įžeidimą LST Pirmininko ir manydamas, kad tą reikalą jau visi užmiršo, kaip nieko nebuvo vėl grįžta ir su kitais ožiais kopia ant palinkusio medžio. Los Angeles šauliai, kurie pažįsta K. Rakūną, žino jo išsilavinimą, abejoja ar tai jo rašytas straipsnis ir mano, kad tik pasirašytas, ypatinai abejoja, kaip Rakūnas, nebūdamas šaulys, galėjo žinoti tą kelių žmonių sufabrikuatą melą, parodymus, datas, minimas straipsnyje.

Juozo Daumanto šaulių kuopos valdyba ir pirmininkas mano, kad tas straipsnis yra tu pačių blogos valios žmonių darbas, kurie nenori paklusti kuopos teisėtam sprendimui, eina prieš juos, remdami asmeni-ne neapykanta ir paįydu. Jie nori ir toliau kurenti tą skaldymo ugnelę ir įnešti daugiau disonanso į J. Daumanto šaulių kuopos gyvenimą. Mums gi nėra kitos išeities, kuopos išrinktiems ir dviem metams patikėtiems, turime ir toliau ginti kuopos reikalus ir žiūrėti, kad būtų vykdoma kuopos valia. Kitiems yra du keliai: pasiduoti kuopos valiai arba pasitraukti iš jos.

Gyvendami Amerikoje, turime daug ko iš jos pasimokyti. Atvažiavę iš Europos, tų diktatūrų ir demokratių mišinių krašto, daugelis esame pasimėte ir nežinome kaip elgtis. Amerikonai elgiasi kitaip. Jeigu kietas, turi priešingą nuomonę, kaip tu, nepyksta. Jeigu kas jau pradeda pykti, tai pasako, tai yra tamtos nuomonė, o aš turiu kitą, paduoda ranką ir nueina. Prieš rinkimus kiekvienas siūlosi save, parduoda save, giviasi, kad jis bus geriausias prezidentas, senatorius, kongresmanas ir t.t. Tai yra natūralu. (Bus daugiau)

REAL ESTATE

Manai, Zėmė — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU KREIPITIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke. \$39,500. Savininkas duoda paskolą.

2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas. 72-ros ir Campbell. \$39,000.

6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,000 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens. Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Biznio Progos — Už Miesto Ribų BUSS. OPP. — OUT OF TOWN

RENT FREE CORNER LOT ON BUSY HIGHWAY.

Ideal spot for hot dog or fruit stand.

Call 830-1807

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

KAILIUS BAIGIANTIEJI IR RANKOMIS SIUVANTIEJI dirbs patogiose darbo apstovose ir vėsinamuose kambariuose. Telefonuokite: 779-7000

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO SULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" šleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

* Tikroji jaunystė pasiekiama tik subrendimo amžiuje.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI Turto Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiečiuose, greiti, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DEMISIO 62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tiksliai \$120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. Ashland Ave. Tel. 523-8775

Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA 6557 S. Talman Avenue Chicago, IL 60629 434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisymas 2546 West 89th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5998

M. ŠIMKUS Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY F. Zapella, Agent 2204 1/2 W. 95th St. Evera. Park, Ill. 60642 - 424-8654 State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas GINTARAS P. CEPKAS Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Bešedinti nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal sutarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2648 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

JAU ATSPAUSDINTA J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.

Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGA IŠLEIDO ČICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą, arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,

2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS 619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1) Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608